

1993 az időjárási szélsőségek éve

A száraz májusi kánikula idején sokan emlegették a légköri üveg-házhatás fokozódását, az éghajlatunk esetleges fölmelegedését és szárazodását. Az igazsághoz azonban az is hozzá tartozik, hogy 1992 decembere meglehetősen hideg volt, egy fokkal elmaradt a havi közép-hőmérséklet a sokévi átlagtól. Különösen az utolsó 8–10 nap hozott zord hideget úgy, hogy január első napjaira a Tisza befagyott, a vastag jégen sétálni lehetett. Január 5-én és 6-án –17 fokig süllyedt Szegeden a hőmérséklet. Február csaknem 3 fokkal volt hidegebb a szokásosnál, s a hideg idő márciusban is folytatódott, 6-án –14 fokot mértek Szegeden. A hűvös tavasz április 21-éig tartott. Összességében csaknem öt hónap: 1992. december–1993. április hidegebb volt a szokásosnál.

Talán érdemes megemlíteni, hogy gázfűtéses lakásunkban ezen a télen-tavaszon fogyott a legtöbb gáz az utóbbi évek fogyasztásával összehasonlítva.

Márciusban és áprilisban összesen mintegy 80 milliméter csapadék hullott, és a Tisza vízszintje a legmagasabb állásakor az 550 centimétert is elérte, alig 30–40 centi hiányzott ahhoz, hogy elöntse az alsó rakpartot. Az április végi melegedéssel azonban a száraz idő is beköszöntött. Május első hét napján ugyan zivatarok kíséretében apránként lehullott 12 milliméter eső, de a hónap végéig gyakorlatilag nem volt mérhető csapadék. Annál több eset Nyugat-Európában az Atlanti partoktól az Alpokig húzódó területen. A Tisza vízszintje fokozatosan csökkent, május végére alig haladta meg a 100 centimétert, azaz mintegy 4,5 métert apadt a folyó.

Bár a forró és száraz május nagyon hátrányos a kultúrnyvényaink számára, és komoly veszteséget jelent a mezőgazdaságnak, nem szabad azt hinnünk, hogy ehhez hasonló időjárás eddig nem igen fordult elő. Kétségtelen, hogy az 1980-as évek jelentették a legszárazabb évtizedet a múlt század közepe óta, amióta mérések vannak hazánkban. De 1857 volt minden idők legszárazabb éve egész Magyarországon. A Fertő-tó teljesen kiszáradt, az ország állatállományának, becslések

szerint, a fele elpusztult. Az 1860-as években még folytatódtak a súlyos aszályok. És hol volt még ekkor az üveg-házgázok gyarapodása a légkörben?

Ha Szeged csapadék adatait az évi összegek nagysága szerint sorba állítjuk, akkor a 10 legszárazabb év így következett:

1.	1857	267 mm!!!
2.	1865	322 mm
3.	1971	339 mm
4.	1868	346 mm
5.	1907	347 mm
6.	1983	347 mm
7.	1973	349 mm
8.	1894	369 mm
9.	1886	377 mm
10.	1888	387 mm

Az 1992-es év a maga 430 milliméter csapadékaival kb. a 20. helyet foglalná el a legszárazabb évek sorában. A sokévi átlag Szegeden 570 milliméter. 1991-ben 618 milliméter csapadék hullott, ez nem volt száraz év.

Nehéz belenyugodni, mégis el kell fogadnunk, hogy éghajlatunk szélsőségekre hajló. Az idei télutó és tavasz talán egyik legjobb példa erre. A Délmagyarország 1993. március 30-i számában megjelent egy tudósítás „Fagyos márciusok” címmel. Ebben a meteorológustól számonkérték, hogy miért hideg a tavasz? Alig hét hónap múltán azt kérhetik számon, hogy miért ilyen forró a május. Az ontológiában (léteztan) kevésbé járatos olvasók is elfogadják talán a magyarázatot: minden, ami van, az valamilyen. A sarki hideg és a szubtrópusi meleg égöv között fekvő hazánkban az éghajlat olyan, amilyen: szélsőségekre hajlamos. Ehhez nincs szükség üveg-házgázok növekvő kibocsátására, nukleáris robbantásokra és egyáltalán bármilyen emberi beavatkozásra. Az emberi tevékenységnek az éghajlatra gyakorolt esetleges hatása csak lassan, több évtizedes vagy évszázados távlatokban lesz érezhető. Egy-egy hónap vagy évszak szélsőséges időjárása természetes sajátossága hazánk éghajlatának. Végül tanulságos lehet, hogy a múlt század második felében tapasztalt aszályok magyarázatát az akkori emberek a Tisza szabályozásában, a csatornázásban, a mocsarak lecsapolásában vélték megtalálni.

Dr. Koppány György

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az új beosztás egyébként a legtöbb csatlakozó plébániát nem érte készületlenül, hiszen már hetekkel a pápai bulla előtt bizonyos volt, hogy az egyházmegyei határok hogyan alakulnak majd. Ezzel összefüggésben a szeged-csanádi megyéspüspök még pünkösöd előtt előzetesítő beszélgetésen találkozott a csongrád-megyei espereskerület plébánosával. – Azt tapasztaltam – közölte erről Gyulai Endre –, hogy bár mindenki sajnálja az elszakadást, hiszen a szülői háztól való elszakadás is bizonyos sajnálkozással jár, ugyanakkor nagyon készségesen kinyilvánították együttműködési szándékukat, s így én ebben nem látok semmiféle nehézséget.

A találkozás alkalmából Gyulai Endre válaszolt a Délmagyarország kérdéseire is.

■ **Püspök úr, beszéljen kérem arról, hol van a helye e mostani pápai bullának a magyar egyházi intézményről rendelkező korábbiak között?**

– Ami a régi Magyarországot illeti, közvetlenül a török hódoltság után, majd Mária Terézia idejében volt az utolsó igen nagy átalakítás. E században az első egyházmegye-határt módosító bulla Trianon után keletkezett, és éppen a Csanádi Egyházmegyét érintette 1923-ban. Ez rendelkezett a temesvári püspökség megalakításáról, azt követően, hogy Glatzfelder Gyula csanádi püspök, Trianon után nem volt hajlandó a románok felé hűségesköt tenni, s ezért kiutasították az Romániából. A püspöki székhely ugyan Temesváron volt addig is, de Csanádi Egyházmegye – Részöb Szege-Csanádi Egyházmegye – néven az ő vezetése alatt ezután már a szegedi központú püspökséget kellett érteni. Ennek hatására épült meg 1930-ra Szegeden a Fogadalmi Templom, mint székesegyház, s a püspöki hivatal mai épülete. Később az addig Kalocsához tartozó Bácskai rész is önálló püspökség lett, Szabadkai székhellyel, s a csa-

A hívek terhe is jobban eloszlik

Gyulai Endre püspök az új egyházmegyei határokról

Fotó: Schmidt Andrea

nádi püspökséghez tartozó bánni részen, szintén új egyházmegye alakult, Nagybecskerek székhellyel.

■ **Elmondhatjuk, ezek szerint, hogy a szentszék egyházszervezési szempontját a térség politikai változásaihoz is kellett, vagy igazítsa?**

– Bizonyos mértékig igen. Gondoljunk például a trianoni határra, arra az esetre amikor nincs mód az „átkormány-

zásra”. Ekkor ugyanis papokat kellene mozdítani egyik országból a másikba, s az lehetetlen volt. Egyetlen ilyen esetről tudok, Berlinben, ahol a püspök annak idején átjárt a keleti részről a nyugatibba kormányozni. De ez általában nem jellemző. A püspök személyes érintkezése papjaival és híveivel szabad légkört követel meg. Ha nincs rá mód, Őszentsége a sajátos helyzet-hez igazodva módosítja az

egyházmegyei határokat. Itt, a mostani esetben azonban nem a trianoni határokról van szó, hanem egy sokkal átfogóbb lelkipásztori témáról.

■ **Mennyiben függ ez össze II. János Pál magyarországi látogatásával?**

– Mindjárt először a II. Vatikáni Zsinat által. A zsinat, mint tudvalevő, nem eretnkeségeket hozott elő, hanem olyan, az egyház mai helyzetét érintő alapvető problémákat, mint a szembenézés a paphiánnyal, vagy a mai világgal való a kapcsolatteremtés. Már ott meghatározták: a püspökségeket olyanná kell formálni, hogy mindegyikük egységet alkosson, és benne rendes mederben lehessen pasztorációs munkát végezni. Ennek jegyében, a pápa látogatása elősegítette a változásokat. II. János Pál, itt tájékozódva maga jegyezte meg, például, hogy Budapestnek egy egyházmegyének kellene lennie – mert, hogy háromféleképpen irányítsanak egy várost, azt ő, a lelkipásztori egység szempontjából nem tudja elképzelni. Nem utasítás volt ez, csak sarkallás, átláttatás valamilyen változtatásra. Ugyanígy közrejárta a magyar katolikus egyház szervezetének átlátása, többek között az a mindenki számára furcsa tény, hogy a most már közigazgatásilag Szegedhez rendelt települések, mint Algyó, Tápé, vagy Dorozsma, nem a közeli püspöki székhelyhez tartoztak. Mindezek együttes hatása érlelte meg mostanra a pápai bullában kiadott változtatásokat.

S. P. S.

Az OTP számítástechnikai fejlesztése

Ötvenhétmillió dolláros üzlet jött létre az Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt. a Unisys World Trade Corporation között. Eszerint a Unisys olyan banki szoftvert szállít megfelelő hardverberendezésekkel együtt, amelyek lehetővé teszik az ügyfelek számára, hogy

bármely banki szolgáltatást bármelyik OTP-fiókban igénybe vehessék. Minderről Csányi Sándor, a pénzügyi elnökvezérigazgatója tájékoztatta az újságírókat pénteken.

Az OTP 28 milliárd forintossal alapítványt hozott létre, amelynek célja a bankjához tartozó legmagasabb bankja, az ország területén mintegy 400 fiókja van,

és összesen csaknem 11 millió számlát vezet. Az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások színvonalát a pénzügyi jelentősen emelni akarta, ezért a bank technikai fejlesztésének megvalósítására tavaly nemzetközi pályázatot írt ki. A pályázatra beérkezett öt ajánlat közül világbanki tenderbírálati

szempontok szerint a Unisys pályázatát fogadták el.

Csányi Sándor elmondta: az első fázisban a forint és deviza folyószámla-vezetés, a pénztári és klíringrendszer, valamint a könyvelés számítógépes fejlesztése valósul meg. A rendszer a fővárosban már körülbelül egy év múlva működni fog, de ezt követően még további egy év kell ahhoz, hogy a vidéki fiókhálózatban is befejezzék a telepítést.

VTV-magazin

A hologramm mai művésztünk egyik legfiatalabb ága. Gyönyörködünk és álmélkodunk benne, játszunk vele a kiállítótermekben. Alaposan meghökkenünk azonban, ha ez a jelenség otthon, mondjuk a konyha egyik sarkában jelenik meg, s jóindulatú közeledé-

séről lüktető zöld szívek alakjában biztosít bennünket. Az eset mégis megtörtént, mégpedig Szegeden. E hihetetlennek tűnő történetről és annak magyarázatáról megtudhatunk többet is a VTV mai, 20 órákor kezdődő magazinjában.

HOROSZPÓK

NYEREMÉNYSZELVÉNYEK

A tét már 50 000 Ft

2. hét

A nyeremény-szelvényt nem kell postázni, csak meg kell őrizni, és ha nyer, ezt is magával kell hozni.

A	1.	B	A
C	D	C	D
NÉV:		NÉV:	

A	3.	B	A
C	D	C	D
NÉV:		NÉV:	

Az e heti 10 nyerőszámot a csütörtökön megjelenő HDS és Délmadár családi lapunkban találhatják!

KOMM und KAUF

SZEGED, LAJTA U. 21.

NÁLUNK EGÉSZ ÉVBEN NYER!